

Izhaja enkrat na mesec.
Cena pos. številke 2 Din.

Uredništvo: Fran Logar,
Celje, Vrvarska ul. 1/II.

Rokopisi le na urednika;
isti se ne vračajo. — Dopise
podpisati in frankirati.

DRŽAVNI

UPOKOJENEC

Upravništvo: Celje,
Vrvarska ulica št. 1/II.

Oglasi po tarifu.

Poštni čekovni račun
št. 12.450.

Glasilo državnih upokojencev in upokojenk v Sloveniji.

P. n. članom na znanje.

V vseh administrativnih zadevah lista »Upokojenec« (tako tudi če kdo ne dobi redno lista) se je obrniti na Društvo drž. upokojencev v Mariboru, ker uredništvo lista s tem nima posla.

Uredništvo.

Po volitvah.

Gigantska borba za premoč pri skupščinskih volitvah je odigrana ter nam je prinesla glasom uradnih poročil sledeči rezultat:

Radikali (službene liste) 94 mandatov;

radikal (pašičevci) 17 mandatov;
demokrati 61 mandatov;

Jugoslov. Muslimanska organizacija 18 mandatov;

Narodn. hrv. selj. str. 60 mandatov;

Samostojni demokrati 23 mandatov;

Slov. ljudska stranka 21 mandatov

in druge male stranke 21 mandatov;

skupaj 315 mandatov.

Kakor znano, tokrat še nismo nastopili z lastno kandidatno listo, ker priznamo, da nismo bili za tak nastop še dobro organizirani. Volili smo vsi po lastni volji in prepričanju. Obetalo se nam je tekom volilnega boja vse možno od raznih strani, in marsikatera stranka ima pripisati tudi nam aktivnim drž. nameščencem in upokojencem v zaslugi, da je pri volitvah častno odrezala.

No, sedaj je volilne borbe konec in nastopila je doba dela.

Mi ponavljamo na tem mestu še enkrat, da bomo že od prvega početka vodili evidenco nad vsem skupščinskim delom.

Na naše simpatije in hvaležnost lahko računajo oni gospodje in stranke, ki nas niso poznali le takrat, ko smo imeli še volilno kroglico v rokah, ampak da se z vso resnostjo poprimejo dela, da se nas reši neizmerne bede.

Naša želja je, da se vse državne upokojence prevede v smislu dočoh

novega zakona. To je naše pravo in to hočemo in moramo doseči — ter čast in hvala onemu, ki nam k temu pripomore.

V prihodnjem času pa bode naša naloga, da organiziramo naše članstvo k neomejeni disciplini. — Naša diviza bodi: »Vsi za enega in eden za vse!«

Če dobimo od ene ali druge skupščinske stranke zadoščenje s tem, da se je zavzela za naš gori omenjeni upravičeni postulat — tedaj vsi do zadnjega čez dna in strn za take može. Drugače pa bomo poskusili spraviti naše težnje z zaltevami aktivnih drž. nameščencev v sklad in šli bomo prihodnjič lastna pota s tem, da nastopimo z lastno kandidatno listo, naj bo to drugim po volji ali ne.

Dr. Kronvogel:

Primeri prevedbe kronskih na dinarske pokojnine.

Primeri, katere prinaša »Naš glas« dne 31. avgusta t. l. pod zgorajšnjim nadpisom, se mi ne zdijo v skladu s tozadevnimi uredbami.

Prvi primer izpreminja kratko pokojnino 3000 K v 3000 Din, drugi primer pa kronsko pokojnino 4000 K celo poviša na 4200 Din.

Taka prevedba se ne ujema z uredbo ministrskega sveta z dne 1. julija 1927, katera določa, »da bodo kronski upokojenci najprej formalno prevedeni na dinarske prejemke tako, kakor so bili prevedeni na dinarske prejemke aktivni drž. uslužbenci njihovih kategorij po uredbah in zakonih, ki so veljali pred uveljavljenjem uradniškega zakona.«

Kako se je ta prevedba izvršila, naj pokažem na sebi. Leta 1921., ko sem bil kot aktivni uradnik (s polnimi službenimi leti) preveden od kronske na dinarsko plačo, sem dobival v kronah letno 7200 K in 1288 K aktivitetne doklade — mesečno torej okroglo 707 K.

Po prevedbi sem pa dobil letno 5900 Din ali mesečno okroglo 491 Din

redne plače. In s to plačo kot polno redno pokojnino sem bil upokojen pred uveljavljenjem uradniškega zakona z dne 31. julija 1923.

Aktivitetna doklada je šla torej ob prevedbi popolnoma v zgubo — kakor to določata izrečno tozadevna uredba iz l. 1921. in zakon iz l. 1922. — in še 1300 K odnosno 1300 Din od plače (7200 manj 5900).

Od redne pokojnine mesečnih 491 Din odteguje se mi 29 Din na davkih, 2 Din pa poštine.

Še en primer.

Mesečnik »Drž. upokojenec« je prinesel h koncu l. 1926. slično primerjajočo tabelo kronskih v dinarske prevedenih pokojnin. V tej tabeli je med drugim navedeno:

Uradniki z več kakor 20 let službe, X. činovni razred:

Kronska pokojnina 3120 K ali 780 Din;

dinarska pokojnina 2600 Din;

razlika 1820 Din;

mesečno več 151,66 Din;

draginjska doklada mesečno namesto 1200 le 1000 Din, torej manj 200 Din; mesečno manj 48,34 Din.

V tem primeru bi torej pokojnina po redni prevedbi znašala faktično za 48,34 Din manj od dozrajne kronske. To bi bil najslabši uspeh prevedbe. Najboljši uspeh doseže VII. činovni razred; po tej tabeli se bo v tem razredu zvišala pokojnina na mesečnih 280 Din.

Združenje vseh prečanskih upokojencev v eno samo društvo.

Zadnje skupščinske volitve so nam pokazale, da je v slogi moč ter da je tista stranka bolje uspela, ki je bila dobro organizirana.

To mora služiti v pouk tudi nam. Iskati moramo radi tega modus, kako bi prišli mi do veljave, ki nam gre po številu glasov vseh upokojencev. Z raznimi društvi upokojencev, ki jih imamo danes, ne pridemo daleč. Jaz sem mnenja, da bi pri dobri volji za enkrat vsaj prečani, to je Hrvaška, Bos-

na Hercegovinu, Dalmacija, vojvodina in Slovenija pri šli do emotnega društva; to tem lažje, ker imamo vsi ene in iste težnje.

Veliko olajšanje bi nastalo s tem v administrativnem oziru: lahko bi se dosti več prihranilo, imeli bi le eden list in eden glavni odbor, ki bi imel svoj sedež v enem prečanskih glavnih mest.

Če se še vzame v poštev, da bi imeli pri prihodnjih volitvah recimo 10.000 organiziranih in dobro discipliniranih glasov, je ta ideja vsega uvaževanja vredna.

Da se nas pa ne razume napačno, nismo mi nikaki separatisti, marveč ljubimo iz dna duše našo celokupno državo. — Želeli bi le, da bodemo za enkrat prečani enota, potem bi nam bila skupna akcija z brati Srbi lahka stvar.

Zakaj stradamo mi upokojenci?

Če vzame človek zemljevid Evrope v roko, mu takoj na prvi pogled pade v oči naša država ob Jadranskem morju in v srcu Evrope same. Človek bi mislil, da se v tej državi, v koji imamo neizmerne vrednosti v vsakovrstnih sirovinah, kakor les, premog, železo, žito in drugo, cedi kar med in mleko, ter da živimo lahko vsi z delom mirno in udobno življenje. Tak vtis bi dobil upravičeno vsak tujec prvi hip, ko bi se pojavil v naši državi. — Razočaranje je pa potem tem večje, ker se najde ravno nasprotno od tega, kar se je pričakovalo. Evo vam, kaj je temu vzrok:

Celih osem let je bilo naše politično življenje brez pravega načela. — Zastopali so se interesi različnih strank, zanemarjal pa se je pri tem pred vsem državni interes.

Koliko dragocenega časa se je zamudilo, koliko grenkih ur so doživeli možje različnih strok, ki so se z vso vneto zavzeli za obnovo in procvit države takoj po vojni, nam je še vsem v spominu.

Brez prave državne politike se je gledalo le, da se čimprej napolni žepe; česa in kaj je državi in narodu treba, je bila gotovim mogotcem deveta briga; radi tega razni polomi bank, trgovin in industrijskih podjetij.

Tudi uradništvu, hrbenici države, se ni prizaneslo. Vprašalo se ni, kaj znaš in kakšne zasluge imaš, glavno vlogo je igralo strankarstvo. Zaradi tega pa smo prišli tako daleč, da se je reduciralo poštene ljudi, a da je bil v Plevlju srezka poglavar na čelu razbojniške bande.

Evo vam gospoda, to je bila do sedaj naša rak rana. — Narod, ki je iz duše ljubil našo državo, postal je apatičen in to je jako žalosten pojav za ves državni ustroj.

A še ni prepozno. — Vzdromite se sedaj vi, novoizvoljeni, pošteno misleči poslanci v močno falango, pa zakričite vsem onim, ki še niso sili koristolovstva: »Stoj, tako ne gre več!»

Napravite red v vseh panogah; vrzite brez usmiljenja vse ven, kar je gnilega. — Tako nastane zopet red in blagostanje, ki nam po prirodnem bogastvu naše zemlje pripada. — Prepričan sem, da bi v takem stanju prišli tudi staroupokojenci do svojih pravic.

Več solidarnosti!

»Glasnik Umirovljenika« v Sarajevu je prinesel v svoji št. 5 z dne 15. t. m. sledeći članek:

Član 328. Fin. zakona i izjednačenje penzija.

Predstavka beogradskog Udruženja penzionera g. Ministru Predsedniku.

Na 30. jula o. g. prije podne delegacija beogradskog Udruženja penzionera posetila je predsednika vlade g. Vukičevića i predala mu ovu predstavku:

»U našoj državi postoje dve vrste penzionera i penzionerki: po starom zakonu o činovnicima građanskog reda, koji je važio do 1. oktobra 1923. godine, i po novom zakonu od toga dana.

U grupu starih penzionera ušli su po neki živi penzioneri, koji su služili još u Kraljevini Srbiji, dakle oni državni uslužbenici, koji su stvarali ovu našu državu. Pored ovih u ovu grupu dolaze i mladi ljudi, koji su penzionisani po stupanju na snagu novog zakona. Ovi mladi penzioneri penzionisani su sa tako malim penzijama po starom zakonu, da sa tim prihodima apsolutno nisu mogli izdržavati sebe i svoje porodice. Ta beda nagnala ih je, te su tražili i dobili službe po državnim nadležnostima kao dijurniste i dnevniciari i obavljali dodeljene im poslove na potpuno zadovoljstvo predpostavljenih im starešina.

Novim finansijskim zakonom za ovu godinu čl. 328 ovim je penzionerima učinjena jedna teška nepravda, jer je zabranjen rad svima mladim penzionerima po državnim kancelarijama, no je dozvoljeno samo onima, koji su penzionisani sa punim godinama ukazne službe, t. j. koji su penzionisani sa punim penzijama. Ova

odredba zakonska, koliko je ubistvena za mlade penzionere, toliko je štetna po državne interese. Jer isluženi penzioneri, prema svojim godinama starosti i fizičkoj iznurenosti, ne mogu dati ni treći deo onoga rada, što su ga davali i što mogu dati mladi i vredniji penzioneri. U nedostatku vrednih sposobnijih penzionera primaće se i dalje u službu oni elementi iz reda ruskih i drugih izbeglica, koji niti znaju naše zakone i poslove, koji iz njih proizlaze, niti imaju one ljubavi prema poslu, kao što je mogu imati sinovi ove zemlje, za koju su radili, pa i žrtvovali se u redovnoj, i vojnoj službi za vreme minulih ratova, kao rezervni oficiri ili obveznici činovničkog reda.

Ta nepravda pobudila nas je, da se obratimo ovom predstavkom Vama i da Vas umolimo, da izmenite ovu odredbu finansijskog zakona jednom pravičnijom odlukom ministarskog saveta i skupštinskog Finansijskog Odbora, te da se svi mladi penzioneri, ukoliko je moguće, vrate u državnu aktivnu službu, ali koji žele i imaju uslova. Ostalima da se omogućiti ponovo stupanje u službu pri državnim nadležnostima, gde su i dosada bili kao dijurniste i dnevniciari; a svima uopšte penzionerima po starom zakonu, da se izjednače penzije sa penzionerima po novom zakonu, jer to zahteva i pravda i moral, da se to priznanje učini prema onim sinovima ove zemlje koji su dali sve na oltar otadžbine još od 1879. godine do kraja ratova 1918. godine, a koji su pripadači predratnoj Kraljevini Srbiji i Crnoj Gori.

Donijeli smo predstavku naših drugova u Srbiji, da se vidi, da se i oni pate sličnim nevoljama, ako i mi. I njihov glavni zahtjev kulminira a traženju, da se penzije svih penzionera izjednače po novom zakonu o činovnicima.

Mi smo o tom pitanju donijeli u drugom broju našeg glasila opširnu i, kako mislimo, temeljito obrazloženu raspravu te u svezi sa bratskim nam društvima ne ćemo popustiti niti smalaksati, dok se tom našem glavnom, a samo na pravdi i pravičnosti osnovanom zahtjevu potpuno ne udovolji.

Gornjoj predstavi Udruženja beogradskih penzionera moramo međutim nešto primijetiti. Iako mi tu akciju potpuno odobravamo, upada nam u oči, da su se naši beogradski drugovi ili bolje rekavši supatnici ograničili samo na svoju užu domovinu, tražeći izjednačenje penzija samo za Srbiju i Crnu Goru, a ispustili su iz vida t. zv. »prečanske« penzionere, koje biju kud i kamo gore nevolje. Mi ne znamo, koji su razlozi rukovodili

naše beogradske drugove, da se u tom pitanju, koje se mora smatrati općom potrebom svih penzionera, nisu stavili u dodir sa »prečanskim« penzionerskim društvima, koja bi se bez sumnje i ograničenja njihovoj akciji pridružili, ali to znamo, da jedno osamljeno poduzimanje od strane samo jednog društva, ne može imati onog efekta, što bi ga imao jedan opći zajednički korak svih penzionerskih društava. A na to je trebalo misliti.

Prisp. uredn.: Brez komentarja.

Začelo se je daniti.

Te dni smo čitali v »Jutru« sledeči članek, ki bode gotovo vse naše zanimal:

Pospešena izplačila zaostalih penzij.

Beograd, 22. septembra. p. Z ozirom na velike pritožbe, ki dnevno prihajajo radi nerednosti pri izplačevanju starih obvez državne uprave napram državnim uslužbencem (penzije, potnine itd.) iz kredita po členu 55. državnega proračuna, so poslanci SDS danes intervenirali pri ministru financ. Navedli so slučaje, ki dokazujejo, da se je začela pravcata trgovina s temi terjatvami. Gotovi posredovalci kupujejo od uradnikov, ki imajo od države terjati stare obveznosti, te njihove zahteve za polovično ali dvetretjinsko ceno ter potem potom svojih zvez dosežejo izplačilo, dočim drugi zaman čakajo. Minister je obljubil, da bo tem zlorabam energično napravil konec. Da pospeši izplačila, je odredil, da se porabijo za izplačila tudi državni boni. Tozadevno bo še ta teden izdana naredba, da se pospešijo izplačila iz kreditov po členu 55. državnega proračuna po vrstnem redu, starosti obvez in prijav. Gospod minister je izjavil, da je odločen to vprašanje čim preje rešiti.

Prpomba uredništva:

Mi bomo od danes naprej priobčili v našem listu vse korake, ki se od katerekoli stranke podvzamejo nam revežem v prid.

Tako bode imel vsak naš član priliko videti, kdo nam je prijatelj in kdo sovražnik. Lahko bode potem za vsakega odločiti se, komu imamo poveriti naše težnje in komu naj damo naše kroglice ob vsaki dani priliki.

Razno.

Krožek upokojenega, v Mariboru in v bližnji okolici stanujočega učiteljstva.

Kakor redno vsak mesec, tako smo se sestali tudi v torek, dne 6. t. m. v restavraciji »Vinski hram«. Tega sestanka se je udeležilo lepo število tovarišic in tovarišev. Tudi aktivne tovarišice in tovariši, med njimi dva srezka nadzornika, so nas počastili. Kaj pa je bil povod mnogobrojne udeležbe? Na željo našega vrlega tovariša soustanovitelja in bivšega predsednika tega krožka, gospoda Franja Podobnika, nadučitelja v pokoju, smo praznovali petletnico ustanovitve. Ker se vsled bolezn ni mogel osebno udeležiti sestanka, je poslal sledeče pismo:

Mile mi tovarišice, dragi tovariši!

Danes, ko obhajate prvo petletnico obstoja našega krožka, pozdravljam Vas z besedami neumrlega našega Andreja Praprotnika:

Zdravo, sestrice in bratje premili,
V trdnem soglasju si dajte roke.
Vestno poklicu ste vsigdar služili,
Šoli domači darili srce.

In došle aktivne naše tovariše pozdravljam z besedami Praprotnikovimi:

Zdravo, tovariši in bratje premili,
V vednem soglasju krepite moči,
Složni bodite v veselju in sifi,
V slogi Vam zlata prihodnost žari.

Pet let.

Sicer kratka, kmalu minola doba, a nekaj, ko smo bili še mladi, krepki učitelji in vzgojitelji mladine in naroda, se nam je zdela doba *petih let dokaj dolga*. Zakaj? Zato, ker smo željno pričakovali nakazila prihodnjega »kvinkvenija«. In ko nam je došlo nakazilo, kakšna radost, kakšno veselje. In ker je naš krožek dosegel letos svoj prvi »kvinkvenij«, ste se zbrali, da proslavite ta dogodek v veseljem tovariško-bratskem krogu.

Število 5 je za naš krožek dosedaj bilo velepomembno. Sestajali smo se dosedaj v petih različnih lokalih: 1. v Gregorčičevi ulici »Pri lipi«, 2. v »Grajski kleti«, 3. v »Narodnem domu«, 4. nekaj časa v »Unionu«, 5. v »Vetrinjskem dvoru«. Selili smo se torej petkrat, kar krožku ne more biti v poseben ponos. Stabilizacija sestanskega lokala je nujna in skrbeti bode treba zanjo.

Pet* tovarišev-veteranov, ki so prekoračili 80. leto svoje dobe, ima naš krožek. Ti tovariši so: naš starosta Franc Kranjc, sedaj že devetde-

Zdravilišče Rogaška Slatina

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kraljevine SHS. — Svetovni zdravilni vrelci: **Tempel, Styria, Donat**. — Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

Sezona: maj — september.

Cene zmerne, V pred- in posezoni znaten popust. Koncertira vojaška godba. Največja udobnost. Radio. Prometne zveze ugodne. Zahtevajte prospekte.

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

Abavljalna zadruga drž. uslužbencev

Prešernova ul. 10 v Celju Prešernova ul. 10

v poslopu starega okrožnega sodišča

vabi vse državne uslužbence in upokojence, da pristopijo k Svoji k svojim! zadrugi kot člani. Svoji k svojim!

Cene konkurenčne.

setletnik, Franc Strnad, Jožef Zemljčič, Ivan Žolnir in Ivan Frisch. Tej petorici želimo, da bi v miru večerne zarje še dolgo uživali sad plodonosnega truda svojega. Bog jih živi! Omeniti mi je žal tudi pet žalostnih slučajev. Morana si je izbrala iz našega krožka pet žrtev. Umrli so tovariši: 1. Drago Čeh, 2. ponižni in tihi Ivan Stibler, 3. vedno vesel Ivan Paulšek, soustanovitelj krožka, 4. vedno mirni in skromni Paul Unger in 5. velezašlužni nadzornik in pedagoški pisatelj: Matija Heric.

Počastite njih spomin s tem, da se dvignete in zakličete iz dna duše svoje:

Večna slava njihovemu spominu! Iz teh kratkih navedb razvidite, da je bila *petka* v prvi petletni dobi krožkovega obstanka istinito *pomembna*.

Našega neumorno delujočega in preizkušnega tovariša, ustanovitelja našega krožka in svojega nekdanjega soborca in sotrpina na Koroškem, Antona Farčnika, prosim, da s podrobnostmi izpopolni to moje kratko poročilo. Z isto prošnjo se obračam tudi do gospoda predsednika, tovariša Rado Kopiča.

S tem se obenem poslavljam od Vas. Nogi začeli sta me vedno bolj zapuščati v mečeh, in zavest, da ne bode kmalu boljše, me sili k temu koraku. Zagotovljeni bodite, da sem kot soustanovitelj krožka, v kolikor mi je zdravstveno stanje pripuščalo, vsigdar z veseljem pohitel v krožek in se srečnega čutil v Vaši sredi. Srce me boli, da se moram odtegovati vsakemu veselju, vsakemu razvedrilu. Zdravstvujte, veselite se, složni bodite in ohranite mi, od usode preganjanemu tovarišu, prijazen spomin.

Ves Vaš

Fran Podobnik.

Tovariši! Razširjajte naš list, ki zastopa neustrašno pravice vseh upokojencev.

Telefon štev. 16.

Ustanovljena 1. 1899.

Poštni čel. 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje vložnega denarja nad 275 milijonov dinarjev

(Gradska štedionica)
Ljubljana
Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 1100 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice

KAMNOSEŠKA INDUSTRIJSKA DRUŽBA

CELJE, Razlagova ulica 7.

Telefon 67.

Ustanovljena 1906.
Lastni kamnolomi.

Podružnica
v Trbovljah.

Telefon 67.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita itd., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško

Konkurenčne cene!

stroko spadajoča dela. Prodaja tudi na mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpreprostejših do najmodernejših oblik. Zahtevajte načrte in proračune.

Ugodni plačilni pogoji!

Veletrgovina z železnino

D. Rakusch, Celje

Ustanovljeno leta 1810.

Priporoča svojo bogato zalogo hišnih in gospodarskih predmetov, posode in vsakovrstnega orodja. Poseben oddelek za stekleno blago in porcelan.